

RTU studiju kurss "Datu telpas"**33000 Datorzinātnes, informācijas tehnoloģijas un enerģētikas fakultāte****Vispārējā informācija**

Kods	DE1057
Nosaukums	Datu telpas
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācītājs	Agris Ņikitenko - Doktors, Profesors
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 6.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV, EN
Anotācija	Datos sakņotu produktu un biznesa modeļu loma mūsdienu ekonomiskajos procesos aizvien pieaug. Studiju kurss sniedz izpratni par galvenajiem datu ekonomikas elementiem, to mijiedarbību, kurā datu telpu jēdzienam un atbilstošiem tehniskajiem risinājumiem ir īpaša loma. Studiju kursā tiek apskatītas jaunākās pieejas, kuru mērķis ir veicināt un regulēt topošo datu ekonomiku. Studiju kurss balstās uz Eiropas datu telpu pieeju un aptver organizatoriskos, regulatīvos un tirgus attīstības jautājumus. Apgūstot studiju kursu, studentiem ir izpratne par datu ekonomikā iesaistītajām pusēm, galvenajiem izaicinājumiem un pašreizējām pieejām
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir sniegt zināšanas par datu ekonomikas kopainu, kā arī galvenajiem faktoriem, kas ietekmē visas iesaistītās puses. Studiju kursa uzdevumi: - paplašināt izpratni par datu vērtību un iespējām produktu un inovāciju radīšanā; - iepazīstināt ar pašreizējām globālajām un vietējām problēmām saistībā ar datu izmantošanu un attīstīt kritisku izpratni par riskiem, kas saistīti ar datus balstītām inovācijām; - veidot izpratni par datu ekonomikas elementiem un to attīstības perspektīvām; - izveidot izpratni par datu telpas un datu vērtību ķēdi kā datu ekonomikas formalizēšanas ietvarus; - iepazīstināt ar aktuālajām tendencēm datu ekonomikas pārvaldībā, saistībā ar biznesa modeļiem, galvenajiem tehniskajiem priekšmetiem; - sniegt izpratni par ES politikām un noteikumiem datu ekonomikas jomā; - veidot praktisku pieredzi politiku, ziņojumu un noteikumu analīzē; - veidot prasmes, kas nepieciešamas darbam jebkurā datu ekonomikas sfērā; - attīstīt analītiskās, problēmu risināšanas, inovatīvās domāšanas un prezentācijas prasmes.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Studiju kursa patstāvīgais darbs ir organizēts ar projekta starpniecību – datu ekonomikas projekts, kas iesaista potenciālos lietotājus. Uzdevums ietver konkrētās problēmas analīzi, risinājuma izstrādi, izmantojot kurša apgūtās metodes, izstrādāt īsus kopsavilkumus un prezentācijas par projekta virzību. Turklāt ir paredzēta patstāvīga pētnieciskās literatūras apgūšana, tās analīze un galveno tēžu prezentācija ar diskusiju.
Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Design Principles for Data Spaces, International Data Spaces Reference Architecture Model, Domain Specific Reference Architectures (OpenDEI, 2019-2023), available on https://design-principles-for-data-spaces.org/ Papildu / Additional: 1. Shaping Europe's digital future, Digital Decade Policy, Digital Europe programme, European data strategy (EC, 2020) 2. GDPR, OGDA, Digital Services Act, Digital Markets Act, Data Act, EHDS (EC, 2016-2023) 3. Data Spaces Starter Kit, Data Spaces Conceptual Model, Data Spaces Building Blocks (DSSC, 2022-2023) 4. Barriers to data sharing, Key issues and considerations on data altruism, Perspectives on multi-country data access, Proposals for clarifying EHDS governance, Guidelines for data partnerships, Recommendations on data interoperability (TEHDAS, 2021-2023)
Nepieciešamās priekšzināšanas	Zināšanas par informācijas un datu drošības pamatjēdzieniem.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
Ievads datu ekonomikā, datus balstītie produkti un pakalpojumi, nozares perspektīvas, ekonomikas un starptautiskās nozīmes jautājumi.	4	8	0	0
Aktuālie globālie un lokālie izaicinājumi saistībā ar datu izmantošanu – privātie dati, nacionālā drošība, starptautiskā konkurence, ētika u.c.	4	8	0	0
Datu ekonomika.	4	8	0	0
Datu vērtību ķēde, pušu perspektīvas un izaicinājumi daudzvalstu datu projektos. Galvenie datu pārvaldības dalībnieki – valdības, organizācijas, datu turētāji un lietotāji.	5	8	0	0
Salīdzinošās politikas attiecībā uz datu ekonomiku (ES, ASV, Indija, Ķīna). ES politikas un noteikumi, kas veicina datu ekonomiku – privāto datu, IP, biznesa noslēpumu un valsts drošības aizsardzība; datu atvēršana un izmantošanas veicināšana, regulējot datu telpas.	4	12	0	0
Datu telpas – konceptuālais ietvars.	4	10	0	0
Datu telpas – tehniskie elementi (datu savietojamība, droša apstrāde, pakalpojumi).	4	10	0	0

Datu telpas – uzņēmējdarbības un organizācijas elementi (biznesa modeļi, datu altruisms, pārvaldība, juridiskie un līgumiskie).	5	8	0	0
Datu telpas – veselība un labklājība, EHDS (sadaļas, konkrēti jautājumi, atsauču arhitektūra).	3	10	0	0
Datu telpas – ražošana, lauksaimniecības pārtikas ražošana.	3	12	0	0
Datu telpas – enerģija, mobilitāte.	3	10	0	0
Dati pētījumiem – EOSC, integrācija ar citām datu telpām.	5	10	0	0
Kopā:	48	114	0	0

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
Spēj analizēt un integrēt dažādas datu sistēmas.	Literatūras pārskati, projekta virzības prezentācijas.
Spēj izprast ar datu ekonomiku saistītos jautājumus un pielietot šīs zināšanas praksē.	Starpeksāmens, noslēguma eksāmens.
Spēj izprast visu datu ekonomikā iesaistīto pušu motivācijas un problēmas un plānot attiecīgas integrācijas stratēģijas.	Literatūras pārskati, noslēguma projekta prezentācija.
Spēj analizēt, vizualizēt un pārvaldīt lielas datu kopas.	Projekta virzības prezentācija.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Projekta prezentācijas	20
Literatūras pārskati	15
Starpeksāmens	15
Noslēguma projekts un prezentācija	20
Noslēguma eksāmens	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	6.0	24.0	24.0	0.0		*	